

ВІДПУСТКА. У які строки роботодавець зобов'язаний виплатити відпускні?

Строки виплати заробітної плати за час відпустки визначені статтею 21 Закону України «Про відпустки» та частиною третьою статтею 115 Кодексу законів про працю України (КЗпП). Ці норми діють на сьогодні у редакції Закону України від 01.07.2022 № 2352-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин», який набрав чинності 19 липня 2022 року.

Що змінилося в законодавстві?

До внесення цих змін законодавство передбачало, що заробітна плата за час відпустки виплачується не пізніше ніж за 3 дні до її початку. На сьогодні ця норма втратила чинність і діючим є такий порядок виплати відпускних: «Заробітна плата працівникам за весь час відпустки виплачується до початку відпустки, якщо інше не передбачено законодавством, трудовим або колективним договором».

Як це працює на практиці?

Заробітна плата за час відпустки має бути виплачена працівнику раніше її початку (початком відпустки є перший календарний день, зазначений у наказі про її надання), але не пізніше.

Відпускні можуть бути виплачені за день, два, три..., тиждень до початку відпустки.

Оскільки діюче законодавство не визначає конкретний день виплати відпускних, роботодавець за домовленістю з профспілками або представниками трудового колективу (якщо профспілка на підприємстві відсутня) має закріпити цей термін у колективному договорі.

Чи можна виплатити відпускні після початку відпустки?

Хоча законодавство не встановлює прямої заборони виплати відпускних після початку відпустки і дозволяє передбачати «інше» трудовим чи колективним договором, слід пам'ятати про статтю 9 КЗпП. Вона чітко визначає: умови трудових договорів, які погіршують становище працівників порівняно з законодавством України про працю, є недійсними!

Відтермінування належних працівникові виплат на більш пізній період вважається погіршенням у порівнянні з умовами виплати їх у гарантований законодавством строк або раніше. З метою уникнення конфліктів і трудових спорів недоцільними є включення до трудового чи колективного договорів, положень які суперечать нормам статей 115 КЗпП та 21 Закону України «Про відпустки».

Звертаємо увагу, що на практиці органи державного нагляду (контролю)

розцінюють виплату заробітної плати за час відпустки після її початку як порушення трудового законодавства, за що винні особи можуть нести відповідальність згідно з чинним законодавством.

Що робити у форс-мажорних ситуаціях?

Іноді виникають непередбачувані обставини і ситуації, коли працівникові необхідно піти у відпустку терміново та поза графіком.

У таких випадках працівникові та роботодавцю доцільно документально врегулювати питання щодо строків проведення відповідних виплат з урахуванням конкретних обставин.